

PIRJO TUOMINEN

Kurtturuusut

TAMMI

PIRJO
TUOMINEN
Kurtturuusut

TAMMI
HELSINKI

PIRJO TUOMISEN ROMAANIT

- Kurtturuuusut, 2024
Hyvästit vinttikamareille, 2023
(Nuoruuden kaupungit -sarja)
Puutalokaupungin naiset, 2022
(Nuoruuden kaupungit -sarja)
Charlotan tarina, 2021
Vallasrouva, 2020 (Rosa Balck -sarja)
Opettajatar, 2019 (Rosa Balck -sarja)
Tulen väri punainen, 2017
(Maria Manner -sarja)
Hiljaiset huvimajat, 2016
(Maria Manner -sarja)
Varjo vierellä käy, 2015
(Mailis Sarka -sarja)
Toinen silmä päivä, toinen yö, 2014
(Mailis Sarka -sarja)
Muistatko Marjatan?, 2013
(Mailis Sarka -sarja)
Silkkipunos, 2012 (Mailis Sarka -sarja)
Tuonelan joutsen, 2011 (Mailis Sarka -sarja)
Perintömaat, 2010
Naistenvalssi, 2009
Kotiopettaja, 2008
Maan nälkä, 2007 (Satakunta-sarja)
Alakuloinen romanssi, 2006
Linnat, 2005
Vihreät oksat, 2004
Kultavainiot, 2003 (Satakunta-sarja)
Sillat yli joen, 2002 (Satakunta-sarja)
Itkevät syvät vedet, 2001
(Satakunta-sarja)
- Mies metsätieltä, 2000
Täydellinen nainen, 2000
Kaarina Hannuntytär, 1999
Tulen pojat, veden tyttäret, 1998
(Kokemäki-sarja)
Kuningasväylä, 1997 (Kokemäki-sarja)
Suuren joen maa, 1996
(Kokemäki-sarja)
Hakaniemen kaunis Helene, 1995
Huvila Aurinkorannikolla, 1994
Ylpeät purjeet, 1993 (Alaska-sarja)
Villit vedet, 1992 (Alaska-sarja)
Hovikosken valtiatar, 1991
(Suuriruhtinaanmaa-sarja)
Ruukinkartanon rouva, 1990
(Suuriruhtinaanmaa-sarja)
Kenraalitar, 1989
(Suuriruhtinaanmaa-sarja)
Edustusrouva, 1987
Herrasmies, 1987
Jälkeemme kukkiva maa, 1986
Puoliherran huone, 1986
Nukkeleikki, 1985
Puhtaana käteen, 1984
Keskenäinen elämä, 1983
Sinun vuorosi tulee, 1983
Myrttiseppeleet, 1982
Arvoisa rouva Marie, 1981
Tuuliajolla, 1980
Sinisilmä, 1979
Mariaana, Vantaan tytär, 1978

© Littorella Oy ja Tammi 2024
Tammi on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
ISBN 978-952-04-5908-6
Painettu EU:ssa

Kurtturuusu

Kurtturuusu eli kurttulehtiruusu (Rosa rugosa) on saanut latinalaisen nimensä sanasta rugosus, joka tarkoittaa kurttuista ja viittaa lehtien kurttuiseen pintaan.

Kurtturuusun Rosa rugosa -laji sekä sen valkokukkainen muoto Rosa rugosa f. alba on säädetty kansallisesti haitalliseksi vieraslajeiksi. Sen sijaan kurtturuususta jalostetut tarhakurtturuusut eli Rosa rugosa -lajikkeet eivät ole säätelyn piirissä.

LÄHDE: WIKIPEDIA

65+

Heitä on neljä, Paula, Eini, Sirkka ja Erika. He kutsuvat ystäväporukkaansa kurtturuusuiksi. Ruusujen aika on heiltä kyllä ohi, mutta onhan myös syysruusuja ja lauluja syksyn viimeisestä ruususta. Ja on kurtturuusu, vieraslaji, joka tulee lain mukaan hävittää mistä niitä ikinä löytyykään.

Elintason nousun myötä ihmiset, erityisesti naiset, elävät yhä vanhemmiksi. On laajalle levinnyt käsitys, että tämä kehitys rasittaa kansantaloutta. Tilastoissa nämä ihmiset määritellään 65+-luokkaan, mistä he katoavat hiljalleen tilastotieteelliseen hämärään. Vain koronatapauksissa ja kuolintilastoissa he vilahtavat viimeisen kerran. Julki-suudessa he ovat heikkoja, hauraita ja uhanalaisia kuten monet eliölajit ilmastonmuutoksen kourissa.

Heitä ei enää löydy tutkimuksista, eivätkä he saa laihdutusohjeita tai elämäntapasuosituksia lehtijuttujen yhteydessä. Kun kahdeksankymmentä tulee täyteen, pankkien lainatiskit sulkeutuvat ja vakuutusyhtiöt menettävät toivonsa ja poistavat heidät asiakaskunnastaan. He muuttuvat näkymättömiksi ja haihtuvat varjojen maahan.

Toisaalta heitä on aivan liikaa, ja heidän joukkonsa kasvaa hälyttävästi vuosi vuodelta.

Lääkäri määrittelee heidät perusterveiksi. Itse he tuskin huomaavat tulleen vanhoiksi, mutta ympäristön

mukaan he ovat ikääntyneitä, senioreja, tai no, yksinkertaisesti vanhoja.

Vanheneminen tapahtuu salakavalasti ja huomaamatta vähän samalla tavalla kuin lihominen. Yhtenä aamuna vain huomaa hiusten harmaantuneen, ihon kuivuneen ja rypistyneen, voimien kadonneen ja tasapainon heikenneen. Puhumattakaan siitä, että lääkäri katsoo myötätuntoisesti silmälasiansa yli ja toteaa syövän pesivän vatsassa tai kaihin silmässä.

Kaikesta huolimatta Paula, Eini, Sirkka ja Erika nauttivat elämästä. Elämäniloan ja huumorintajuaan he pitävät yllä yhdessä. He hehkuvat elämänhalua näinä viimeisinä vuosikymmeninään ja kokevat niiden kuuluvan elämänsä parhaisiin kausiin. Vaikka ikääntyminen näkyy ulospäin ja tuntuu tilapäisinä kipuina ja kolotuksina, vaikuttaa monen kunto pysyneen samana vuosikymmenestä toiseen.

Terveenä säilynyt ihminen ei itse koe vanhenevansa. Eikä pelkkä ikä muuta häntä toiseksi tai erilaiseksi kuin ennen. Hänellä on samat ilot ja surut, halut ja unelmat. Mutta hän on myös tietoinen elämänsä rajallisuudesta.

Juuri nyt on aika tehdä vielä tekemättömät asiat ja toteuttaa toteutumattomat haaveet. Aikaa ei ole tuhlattavaksi.

1. luku

”Olen yrittänyt ymmärtää miehiä koko pitkän elämäni ajan”, Sirkka Ström huokasi silmäillessään kuvaansa korkeasta peilistä.

Peili imarteli, se hoikensi ja hohti himmeää ruusunpuna, joka jopa kaunisti katsojaansa. Oiva työväline kenelle tahansa ompelijalle tai myyjälle.

Sirkan toteamus sai kaikki kolme muuta huoneessa olevaa naista kohottamaan kulmiaan.

”Etkä ole onnistunut?” kysyi Paula Kinos ja jatkoi nuppi-neulojen pistelyä Sirkan yllä olevaan kuusikymmentäluvun leninkiin.

”En helvetti soikoon ole, en todellakaan. Eivät miehet koskaan ole sellaisia miltä kuulostavat. Ainoa mikä ei petä, on ulkonäkö. Mutta kaikki mitä heistä ja heiltä kuulee ja mitä itse arvailee tai heitä kohtaan tuntee, on ihan käsittämätöntä”, Sirkka puuskahti.

Paula loi tietävän katseen Eini Harjumaahan ja Erika Oinoseen, ystäviinsä, jotka olivat kuulleet Sirkan monologin ennenkin.

”Tarkenna”, Paula kuitenkin kehotti. Kunkin tuli näytellä osansa.

Sirkka pudisteli päätään.

”En millään ottanut uskoakseni, että miehillä on niin vahva sisäinen oikeutus olla aina oikeassa ja etuilla nais-

ten kustannuksella. Ajatella, että olen antanut itsekkään, laiskan ja elämää pelkäävän miehen määrällä kaikkea mitä ajattelen tai teen”, hän päivitteli.

”Oletpas sinä kärkevä tänään. Taisit nousta väärällä jalalla”, Eini sanoi.

Oli maanantaipäivä, ja Paula Kinoksen vintage-myymälä oli suljettu. Hän piti ovet avoinna lauantaisin ja sunnuntaisin, sillä ostajia tuli silloin Helsingistä ja Tampereelta saakka, mutta maanantaisin hän kutsui usein ystävänsä liikkeeseen kahville, sovittamaan pukuja ja tutkimaan asustehyllyjä. Silloin nelikko piti hauskaa ja huvitteli vatsa naurusta kipeänä. Vaatteiden kokeilu ja peilien ääressä naureskelu päättyivät yleensä muutama ostokseen, sillä joku aina halusi mieleisen vaatekappaleen omakseen.

Paula, Sirkka, Eini ja Erika asuivat kaikki samassa kaupungissa, joka oli vuosisatoja sitten rakentunut kauniin vesistön varrelle.

”Antaisitko vielä pari nuppineulaa, Eini?” Paula pyysi. ”Uskomatonta, mutta tämä on väljä vyötäröstä, vaikka 60-luvulla naisilla tosiaan oli vyötärö. Olet kadehdittavan hoikka.”

”Vanha voimistelunopettaja! En edes osaa lihoa, kun olen edelleen yksi lihaskimppu”, Sirkka tokaisi.

”Olisinpa minäkin noissa mitoissa”, Paula huokasi kateellisena pistäessään viimeiset nuppineulat leninkiin.

”Sitä minäkin toivon”, Erika hymähti. ”Olin tuon kokoinen kymmenen vuotta sitten.”

Paula nyökytteli ja jatkoi: ”En ole ikinä ollut laiha, vaikka en söisi yhtään mitään. Liikkeeseen tulee tosi kauniita pukuja, ja harmittaa, kun olen tämän kokoinen. Harvoin löydän itselleni mitään.”

Paula oli pitkä, ja hänellä oli varressaan pyöreyttä joka

suunnalla. Rintojaan Paula piti painavina kuin kanuunan-kuulia, ja ne rasittivat hänen niskaansa ja hartioitaan. Kai ne olisi pitänyt muokata keveämmiksi leikkauksella, mutta hän ei ollut saanut asiaa aikaiseksi.

Sirkka ja Erika olivat toista maata: he olivat pienikokoisia naisia, vaikka Erika oli muodoiltaan pehmeä ja vielä vanhanakin kurvikas hyvien liivien tukemana. Eini sen sijaan oli pitkä ja laiha.

”Eipä sinun vaatetuksessasi silti ole ikinä moitteen sijaa. Ja sitä paitsi nykyisin kun monet nuoret venyvät pituutta enemmän, on ostovaatteissa jo meillekin riittävän pitkät hihat ja lahkeet”, Eini sanoi ja hymyili Paulalle.

Sovituspuuhat saivat jatkua, ja Eini ja Erika ryhtyivät etsimään Sirkkan leninkiin sointuvaa hattua.

Oli hauska seurata päähineiden sovittelua ja peilien ääressä pyöriviä naisia. Paula oli kiintynyt hellästi ystäviinsä ja nautti saadessaan heidät hyvälle tuulelle. Samalla tavalla he olivat leikkineet jo pikkutyttöinä, pukeutuneet aikuisten vaatteisiin, tepastelleet huojuen liian suurissa kengissä ja levittäneet siloisille pikkunaamoilleen ripauksen äidin puuterirasiasta. Huulet sai punaisiksi karamellin värillä, ja korvan taakse lorautettiin kölninvettä niin, että koko kamari tuoksui vahvasti. Ja sitten näyteltiin, tanssittiin ja pidettiin hauskaa.

Jos miesten sanottiin olevan ikuisia pikkupoikia, niin oli naisissakin ikuista pikkutyttöä. Erona aikuisiin nähden oli toki se, että pikkutyötöt olivat kevyitä ja luisevia, aina täysin tyytyväisiä omaan itseensä, aina nauramassa makeasti peilikuvalleen.

Nyt niin monen vuosikymmenen jälkeen, etteivät laskemiseen riittäneet yhden käden sormet, kurturuusut kyllä nauroivat vyötärömakkaraille ja repsottaville rinnoille,

mutta tyytyväisiä he eivät olleet muutoksiin, joita ilmestyi liian nopeasti.

Katsellessaan ystäviensä hauskanpitoa Paula tuumi ihmisissä olevan viehättävää juuri se, että he olivat keskenään erinäköisiä, -kokoisia ja -värisiä. Miten tylsältä näyttäisi, jos kaikki olisivat samasta muotista. Tosin se poistaisi tuskailun omasta ainutlaatuisesta ulkonäöstä, mutta kahdeksan miljardia kauneuskuningatarta ja jamesbondia?

Kymmeniä hattuja sovitettuaan Sirkka tuli siihen tulokseen, että sopivaa päähinettä ei tällä kertaa löytyisi. Leninki pääsi kyllä oikeuksiinsa ilmankin.

”Mennään kahville takahuoneeseen”, Paula sanoi. ”Vaativaton työmaakahvit, älkää odottako sen enempää.”

Ahtaaseen tilaan myymälän perälle oli mahdutettu kahvipöytä neljälle. Paula oli leiponut kotona korvapuusteja, ja kun niitä lämmitti hetken mikroaaltouunissa, kaneli, sulava sokeri ja lämmennyt voi tuoksuvat herkullisesti.

”Kyllä tekee hyvää saada kuppi kahvia”, Eini ilahtui. ”Läksin aamulla aikaisin liikenteeseen enkä ole syönyt palakaan sen jälkeen.”

”Ilmankos pysyt hoikkana”, Erika huomautti.

”Ei se niin mene. On pidettävä verensokeri tasaisena ja syötävä säännöllisin väliajoin”, Sirkka ei malttanut olla pistämättä väliin.

Esimerkillisesti hän nappasi puustin tarjoiluvadilta ja haukkasi sitä. Paula teki samoin. Nielaistuaan ensimmäisen palan hän kysyi ilme peruslukemilla:

”Onko kukaan kokeillut Tinderiä?”

Kaikki valpastuivat, ja katseet kiinnittyivät Paulaan.

”Hyvänen aika, oletko sinä tosissasi?” Eini nauroi. ”Sehän on nuorten ihmisten juttu. Ei siellä meidän ikäistä väkeä pyöri.”

”Vaikka pyörisikin, niin vanhat ukot etsivät vain nuorempia naisia. Kaikki harmaahapset luulevat olevansa vielä käypää valuuttaa”, Sirkka tiesi. ”Meidän ikäpolven kunnan miehet ovat jo nurmen alla, jos eivät ole ikivanhan avioliittonsa kahleissa. Ja ikäsiskot kyllä pitävät visusti huolta, ettei yksikään naimaton nainen tai leskirouva pääse lähellekään hänen ukkorähjäänsä.”

”Älä Paula kiltti sorru mihinkään vanhaan äijään, joudut vain sairaanhoitajaksi. Niin on käynyt monelle”, Eini sanoi.

Paula haki katseellaan tukea Erikalta, jonka oli tuntenut pisimpään, mutta tämä vain kohautti olkiaan.

”Einin ja Sirkkan sanoissa on vissi perä.”

Takahuoneeseen laskeutui hiljaisuus, jonka rikkoi vain seinäkellon tasainen raksutus.

Todellisuudessa miesasia ja seuranhaku kiinnostivat kurturuusuja enemmän kuin kukaan rohkeni tunnustaa. He kaikki olivat olleet naimisissa ja eläneet vanhan ajan pitkäikäisessä avioliitossa. Heidän ikäluokkansa naisen sieluun oli upotettu kuva lämpimästä yhdessäolosta mukavassa, hyvin hoidetussa kodissa, perhejuhlista ja vierailuista. Lapsista, lastenlapsista, sukulaisista.

Pitkä liitto oli kunkin kohdalla päätynyt miehen kuolemaan äkillisen sairauskohtauksen tai pitkällisen sairastelun jälkeen. Kukin oli totutellut elämään jälleen yksin. Avioliiton huonot ajat, pettymykset ja pettämiset olivat painuneet unohduksiin ja hyvät muistot olivat saaneet vallan. Vähitellen miehen seurasta oli tullut taas tavoittelemisen arvoista.

Paulan kasvoilla oli epäuskoinen ilme.

”Väitättekö muka, ettei teistä kukaan kaipaa kotoisia iltoja, yhteisiä matkoja tai kaksinoloa kesämökillä?” hän kysyi.

Ystävykset vilkuilivat toisiaan.

”Kyllähän sitä välillä kaipaa jopa yhteistä puuhailua kodin askareiden parissa. Että olisi joku, jolle kertoa päivän tapahtumista, jonka kanssa kommentoida typeriä telkkariohjelmia tai nauraa hyvälle jutuille”, Eini myönsi.

”Ei meistä kukaan taida oikein sopia näiden nyky-maailman yksineläjien ja seuratta viihtyvien erakkojen muottiin”, Erika totesi.

”Kuule, on monia muitakin seuranhakupalveluita kuin Tinder”, Sirkka tiesi. ”Senioreille varta vasten rakennettuja. Sieltä löydät pitkät rivit vanhempia miehiä. Laatusertifikaattia ne eivät kylläkään anna.”

”Mutta miehet etsivät aina nuorempia naisia, ja Paulalla on ikää aika lailla”, Eini huomautti. ”Sinun on valehdeltava ikäsi, mikäli aiot saada edes yhden ainoan vastauksen.”

”Se kuulostaa petokselta”, Paula sanoi. ”En minä sellaiseen ryhdy.”

Sirkkaa ajatus valehtelusta ei näyttänyt vaivaavan.

”Voithan sinä sitten sopivan miehen löydettyäsi vähitellen paljastaa totuuden. Silloin mies on jo Paulan pauloissa”, hän ehdotti.

Muut nauroivat letkautukselle. Paula otti uuden haukun tuoksuvaista pullasta.

”Minusta olisi kamalan noloa laittaa naamani sinne näkyviin ja paljastaa kaipaavani seuraa”, hän tunnusti. ”Emme me vanhat naiset ole tottuneet sellaiseen. Kun olimme nuoria, emme saaneet ilmeelläkään paljastaa innokkuutta, vaan piti näytellä ylpeää ja tavoittamatonta.”

”Höpö höpö”, Sirkka sanoi tiukasti. ”Nykyajan naiset ovat aktiivisia. Ei siinä ole mitään peiteltävää. Miehetkin ovat siihen tottuneet, ja onhan se heille paljon helpompaa.”

”Miksi ne samat naiset sitten paasaavat meille korvat täyteen me too -valitusta?” Paula ihmetteli.

Erika pyöräytti suuria silmiään.

”Jos me olisimme aikoinamme valitelleet jokaista tapusta ja lääppimistä, emme olisi muuta ehtineetkään. Mutta siihen aikaan oli tapana vedellä korville liian uskaliaita miehiä.”

”Siitä saisi nykypäivänä rapsut!” Paula nauroi.

”No sinä, Erika, ainakin sait sitten läpsiä tavan takaa”, Eini sanoi. ”Olit takuulla oikea herkkupala niinä vuosina.”

”Nykyinaista lähentely loukkaa, mutta minä otin sen enemmän kohteliaana ihailuna”, Erika sanoi mietteliäänä.

”Älä sano tuota julkisesti ääneen”, Eini huomautti.

”Joka tapauksessa meidän ei kai auta kuin hankkia Paulalle miesystävä”, Sirkka ilmoitti napakasti.

Paula kurtisti kulmiaan.

”Miksi vain minulle? Entä te muut?”

Naiset katselivat toisiaan.

”Ehkä meillä muilla on jo joku kierroksessa”, Sirkka suostui paljastamaan.

Paula, Eini ja Erika alkoivat pitää ääntä.

”Etkä ole kertonut meille!”

”Ettehän tekään ole paljastaneet miesjuttujanne”, Sirkka puolustautui.

”Jos olisikin jotain, mitä paljastaa”, Erika mutisi.

”Minä en kyllä suostu miksikään koekaniiniksi, jos te olette kaikki noin salaperäisiä”, Paula tokaisi.

”Mutta kun ne jutut ovat niin keskeneräisiä”, Erika selitti.

”Tai yksinkertaisesti toivottomia”, Eini huokasi.

”Milloin miesjuttu sitten on julkinen? Kun on kihlasormus sormessa tai julkistettu uusi rakkaus iltapäivälehden palstoilla?” Paula kyseli.

”Poliitikot ainakin vievät uuden hoitonsa itsenäisyyspäivän juhliin ja näyttävät koko kansalle, että minulla on

nyt tällainen saalis, katsokaa miten komea, ja karvakin kiiltää!” Sirkka virnisti.

”Sitä sanotaan uudeksi onneksi. Ministerin uusi rakas...”

”Me emme ole poliitikkoja tai muita julkkiksia”, Paula huomautti. ”Mutta hyvälle ystäville voi silti kertoa.”

Toden totta. Kurtturuusut olivat tunteneet toisensa pitkään, Eini ja Sirkka jo oppikoulusta pitäen. Paulaan he olivat tutustuneet käydessään tämän vintage-liikkeessä, ja Paula oli esitellyt heidät ystävälleen Erikalle. Erika tuli erilaisesta taustasta kuin muut naiset, mutta nelikon välille oli muodostunut vuosien saatossa vahva side, ja ystävyys oli kannatellut elämän ylä- ja alamäissä.

”Kun on itse vielä kovin epävarma tunteistaan ja ennen kaikkea partneristaan, ei halua toitottaa asiaa maailmalle, ei edes hyvälle ystäville. Tässä iässä on jo oppinut pitämään suunsa kiinni ja odottamaan oikeaa hetkeä”, Sirkka tuumi.

”Kenties se oikea hetki on nyt”, Paula sanoi.

2. luku

Paula lähti myymälästä viimeisenä, sammutti valot ja lukitsi ovet mennessään. Kurtturuusujen tapaamisesta jäänyt kupliva ilo uhkasi haihtua tyystin, kun Paula muisti, miten kauas oli aamulla joutunut autonsa pysäköimään. Parkkipaikan löytäminen oli nykyään työn ja tuskan takana, ja hänen täytyi kävellä korttelin ympäri päästäkseen autolleen. Parkkipaikkojen vähäisyys harmitti jo asiakkaidenkin puolesta, mutta kaupungin kovakalloiset virkamiehet eivät ottaneet ymmärtääkseen yrittäjien huolia.

”Taitavat heittää huvikseen arpaa siitä minne ja miten saa kotteronsa jättää”, Paula mutisi. ”Kaupungin liikennesuunnittelua ei ilmeisesti ikinä tehdä selvin päin.”

Kerrostalolähiössä sijaitsevan vuokratalon pihalla oli sentään merkittyjä paikkoja, mutta niistäkin juoksi vuokra.

Paulan asunto sijaitsi kolmannessa kerroksessa talossa, jossa ei ollut hissiä. Hän tiesi joutuvansa pian muutto-puuhiiin, niin pahasti portaiden nouseminen hengästytti.

”Kymmenen kiloa pois heti!” Paula komensi itseään. ”Kaksikymmentä, niin menee oikein hyvin!”

Kerrostaloasunto ei ollut Paulasta oikea koti. Viimeksi hän oli tuntenut olonsa kotoisaksi valoisassa, nykyaikaisessa omakotitalossa, jonka oli itse sisustanut viimeistä hammasharjaa ja kahvikuppia myöten oman makunsa mukaiseksi. Vuokratolmio oli vain tilapäinen laskeutumispaiikka, hetkellinen suoja ulkomaailmaa vastaan.

Hetki oli vain venynyt muutaman vuosikymmenen mittaiseksi. Tilapäisyydestä oli tullut paljon suunniteltua pitempi, mutta ero menneisyyden ja nykytilan välillä kirveli yhä katkerasti. Sekin harmitti, etteivät muut kurtturuusut edes ymmärtäneet, miten hyvin heidän omat asiansa olivat: Eini oli saanut jäädä miehensä kuoltua kauoiseen yhteiseen kotiin, Sirkan viihtyisä asunto sijaitsi keskellä kaupunkia ja Erikalla oli sisustuslehdissä tämän tästä esiteltävän lukealinsa lisäksi yhä hirsilinna Pyhäjärven rannalla. Eikä ketään heistä menneisyys vainonnut niin kuin Paulaa.

Oven takana odotti innokkaana Pepi-koira, joka oli ehtinyt tunnistaa tutun auton äänen. Pepin ystävällinen vastaanotto pehmensi tunnelmaa. Oli kiva tulla kotiin ja rutistaa suloista karvakuonoa.

Pepi odotti innolla illan viimeistä pyrähdystä ulkoilmassa. Koiran oli päästävä lenkilleen, se tiesi oikeutensa ja piti niistä kiinni. Paulaa se ei haitannut, sillä lähimetsikössä omakin mieli lepäsi.

Iltalenkin jälkeen Paula täytti Pepin ruokakupin ja sytytti valot kaikkialle paitsi olohuoneeseen. Hän inhosi sen suoraviivaista ahtautta, joka pimeään vuodenaikaan korostui entisestään. Onneksi koiran kanssa tuli lähdettyä ulos kesät talvet.

Pepi raksutteli nappuloitaan tarmokkaasti. Paulan teki kovasti mieli teetä ja Linkosuon varrasleipää juustopäällysteellä. Hän vilkaisi kelloa. Oli jo lähes ykkösen iltautisten aika. Teen litkiminen niin myöhään merkitsi ylimääräistä öistä vessareissua, mutta Paula päätti sallia itselleen sellaisen ylellisyyden ja laittoi veden kiehumaan.

Tee höyrysi ja tuoksui ihanalle, ja murea leipä narskui hampaissa juuri niin kuin piti.

Uutiset noudattivat taattua ja turvallista kaavaa. Ruudussa tutun miestoimittajan kasvot hymyilivät tiukan asiallisesti, ja selkeä, levollinen ääni täytti Paulan olohuoneen. Pedilleen siirtynyt Pepi päästi murahduksen ja kätki kuononsa tassujen alle.

Uutisissa käsiteltiin ensin kansainväliset sotatapahtumat. Niitä seurasivat kotimaan politiikka, merkittävät taloustapahtumat, tärkeät vaalit jossakin päin maailmaa, metsäpalot, tulvivat joet ja jännittävimmät rikokset. Koronasta uutisointi oli jo laimenemaan päin, eikä se enää kiinnostanut katselijaakaan. Paulaa haukotutti.

Tulihan asiaa ikäihmisistäkin. Totta kai aiheena olivat hoidon puutteet ja laiminlyönnit kantahämäläisessä kunnassa. Sekin oli vakiokamaa, mutta Paula jäi tuijottamaan puheen taustalla olevaa kuvituskuvaa.

Tässä tapauksessa oli kai aiheellista näyttää kuvia hoivattavista ja autettavista vanhuksista. Mutta oli kyse mistä tahansa ikäihmisiä koskevasta asiasta, niin ruutuun kiidätettiin oitis kuvia syötettävästä tai talutettavasta hauraasta ihmisestä. Ikäihmisistä ei osattu puhua ilman kuvia laihoista vapisevista käsistä, ryppyisistä naamoista peitteiden alla tai tuolissa huojuvasta voimattomasta vanhuksesta.

Sivulauseissa kuitenkin kerrottiin kuin ohimennen, että valtaosa tästä ikäluokasta voi hyvin ja toimii itsenäisesti aivan kuten aina ennenkin.

Missä siis olivat kuvituskuvat iloisesta seniorien teatteri-seurueesta bussimatalla, kaikilla parasta päällä ja mieliala korkealla? Missä elämänhaluiset eläkeläiset Välimeren aurinkorannoilla omistusasuntojensa terasseilla kuohuviinilasit käsissään? Missä laskettelurinteillä tungeksivat vaarit opastamassa jälkikasvuun ja hehkeät mummut

shoppailemassa lastenlasten kanssa? Miksi vain sairautta ja avun tarvetta?

Kuohuviinilasit kyllä saattoivat ilmestyä kuvaan, jos taustalla kysyttiin, oliko mummo alkanut ryyppiskellä, tai laskettelurinteet, mikäli vaari hengaili uuden naisystävän kanssa ja jälkikasvu huolehti, onko vaarin testamentti oikein laadittu.

Paula huokasi.

Hän oli edellisenä sunnuntaina käynyt tapaamassa tättiään hoivakodissa. Kyseessä oli komea uusi tiilitalo puiston laidalla. Sisällä oli tilavaa ja valoisaa. Elsa-täti oli iältään jo toisella sadalla ja pää edelleen terävänä. Hoitoonsa Elsa oli tyytyväinen. Jos häneltä kysyttiin, paljon paremmin ei voisi olla. Ruuassa vain saisi hänen puolestaan olla enemmän mausteita ja ketsuppia pitäisi saada juuri niin paljon kuin haluaa.

Toinen murhe olivat varhaiset illat. Jo kello kahdeksalta piti olla nätisti vuoteessa ja myös pysyä siellä.

”Kyllä oli hankalaa vaali-iltana, kun tulos selvisi vasta kello kymmenen illalla. Oli pakko hipsiä salaa ylös ja avata hiirenhiljaa oma telkkari. No, enhän minä muutenkaan kuule mitään, mutta onhan siellä tekstiä ja huulilta osaan lukea oikein hyvin. Vaalitulokset tulivat selväksi, ja pääsin takaisin sänkyyn ennen kuin hoitaja huomasi ja olisin saanut nuhteet.”

Nyt Elsa huolestuttivat päivänpoliittiset kiemurat. Hän luki edelleen sanomalehtiä ja seurasi maailman menoa yhtä terävänä tyttönä kuin menneen sadan vuoden aikana.

Että sellaisia ikäihmisiä, Paula ajatteli ja kumartui raputtamaan kuorsaavaa Pepiä hellästi korvan takaa.

Iltaoimet hän hoiteli nopeasti pienessä ja täyteen ahdetussa kylpyhuoneessa.

Paula nukkui vuokrakolmion pienimmässä huoneessa. Kun Osmo oli vielä elänyt, hänelle oli varattu isompi makuuhuone. Nyt se toimi Paulan työhuoneena. Tytöt Tiina ja Anu olivat jo muuttaneet omilleen, eikä heille katraineen riittänyt millään tilaa yöpymiseen.

Oli ollut aika, jolloin Paula oli asunut leveästi omakotitalossa ja ajanut merkkiautolla. Hänen henkilöhistoriansa muistutti Alppien maisemia. Usein oli kylvetty huippujen auringossa, mutta yhtä usein madeltu alhaalla laaksossa paksun pilvipeitteen alla.

Vieläkö hänestä olisi nousemaan yhdelle huipulle? Ehkä jopa löytämään seuraa, jonka kanssa nauttia maisemista? Sirkan sanat palasivat mieleen. *Senioreille varta vasten rakennettuja seuranhakupalveluita ja pitkät rivit vanhempia miehiä.*

Uskaltaisiko hän?

*Juuri nyt on aika tehdä vielä
tekemättömät asiat ja toteuttaa
toteutumattomat haaveet.*

Heitä on neljä. Paula, Eini, Sirkka ja Erika. Ystäväporukkaansa he kutsuvat kurtturuuksiksi. Vaikka tarmokkailla naisilla riittää tekemistä eivätkä he anna terveysongelmien hidastaa vauhtia, jotain puuttuu. Sydän kaipaa rakkautta. Kun Paula päättää kokeilla nettideittailua, ystävättäret nauravat ensin ajatukselle. Vaan miksipä ei! Naiset tarttuvat toimeen, ja pian on jo ensimmäiset treffit sovittu. Aikaa ei ole tuhlettavaksi.

Kurtturuusut on lämminhenkinen romaani elämänhalua hehkuvista leskinaisista, jotka menevät pelotta päin uusia kokemuksia.

www.tammi.fi

84.2

ISBN 978-952-04-5908-6